

Odabir biljnog materijala za uređenje zelene površine u Popovači

Sažetak

Pravilan odabir biljnog materijala vrlo je bitan pri uređenju javnih zelenih površina. Osim estetskim funkcijama, posebnu pažnju treba posvetiti i načinu na koji će te površine biti održavane. To je velik problem u manjim mjestima gdje ne postoje veća komunalna poduzeća pa se održavanje ne vrši često, odnosno u mjeri u kojoj bi trebalo. Korištenjem biljnog materijala koji nije prezahtjevan u pogledu njege, osim funkcionalnosti i estetskih kriterija, olakšavamo posao oko održavanja javnih zelenih površina.

Glavne riječi: biljni materijal, javne zelene površine, funkcionalnost

Uvod

U skladu s Urbanističkim planom uređenja naselja Popovača, Poglavarstvo je odlučilo urediti manje krajobrazne površine koje se nalaze unutar granica samog centra Popovače kako bi se unaprijedila slika grada. Jedna od tih površina je pored crkve sv. Alojzija Gonzage.

Površina je obrađena na sljedeći način:

- Izvršen je snimak postojećeg stanja zelenila i izrađena fotodokumentacija,
- Odabrane su biljne vrste i izrađen plan sadnje,
- Izrađen je troškovnik te su
- Predložene mjere održavanja i njege biljnog materijala.

Inventarizacijom je utvrđeno koje biljne vrste već postoje na zelenim površinama predviđenim za uređenje te oplemenjuju li svojom kvalitetom prostor u kojem se nalaze.

Prilikom odabira biljnih vrsta vodilo se računa o osobitostima područja na kojem je smještena Popovača te su iz tog razloga predložene i neke autohtone biljne vrste. S obzirom na slabu pokrivenost grada službom za održavanje zelenih površina, odabrane su biljne vrste koje nemaju prevelike zahtjeve u pogledu održavanja i njega te su dostupne u većini rasadnika.

¹ Miroslav Poje, dipl. ing. agr., Sanja Morić, mr. sc., Ines Vršek, prof. dr. sc.; Sveučilište u Zagrebu, Agronomski fakultet, Zavod za ukrasno bilje, krajobraznu arhitekturu i vrtnu umjetnost

Slika 1. Lokacija površine

Nakon odabira biljnog materijala određen je postupak sadnje te mjere za kasnije održavanje i njegu.

Postojeće stanje zelenila

Površina je s dvije strane okružena prometnicama (Kutinska i Sisačka ulica) dok je uz zapadnu granicu obuhvata kamena ograda župne crkve sv. Alojzija Gonzage (Slika 1.). U obliku je trokuta te ukupne površine 850 m².

Osim trave, nema biljnog materijala (Slika 2.). Prije je tu bila smještena cvjetna gredica, ali se od nje odustalo zbog zahtjevnosti održavanja.

Unutar granice obuhvata smješteno je nekoliko prometnih znakova i reklama (Slika 3.). Za reklamu se preporučuje promjena lokacije kako bi se popravio vizualni dojam.

Slika 2. Površina potpuno prekrivena travom

Slika 3. Prometni znakovi

Odabir biljnog materijala

Biljne vrste predložene za ovaj prostor su cvatući grmovi, trajnice srebrne boje listova i ukrasne trave (Tablica 1.). Većinom je riječ o zimzelenim vrstama koje su zamišljene kao cjelogodišnji postav za to područje, a smještene su u dugačke, organski oblikovane gredice za koje smo se odlučili jer svojim oblikom, kao i izborom vrsta, asociraju na brojne potoke karakteristične za ovaj kraj (Popovača i okolica).

Tablica 1.

	NAZIV VRSTE	ŽIVOTNI CIKLUS	VISINA
	<i>Stephanandra incisa</i>	bjelogorični grm	100 cm
	<i>Briza media</i>	ukrasna trava	40 cm
	<i>Carex morowii</i>	zimzelena trava	40 cm
	<i>Festuca glauca</i>	zimzelena trava	30 cm
	<i>Festuca scoparia</i>	zimzelena trava	30 cm
	<i>Miscanthus sinensis</i> 'Morning light'	ukrasna trava	150 cm
	<i>Lavandula angustifolia</i>	zimzelena trajnica	60 cm
	<i>Salvia officinalis</i>	zimzelena trajnica	50 cm
	<i>Santolina chamaecyparissus</i>	zimzelena trajnica	60 cm

	<i>Senecio monroi</i>	zimzelena trajnica	90 cm
	<i>Stachys lantana</i> 'Silver carpet'	zimzelena trajnica	10 cm
	<i>Stachys lantana</i>	zimzelena trajnica	40cm

Ne preporučuje se izrada pješačke komunikacije na mjestu koju su pješaci vremenom realizirali obzirom da nema adekvatnog završetka, odnosno pješačkog prelaza preko frekventne prometnice. Vrlo je bitno napomenuti da bi prije realizacije predviđenog rješenja bilo poželjno izvršiti obnovu travnjaka unutar predviđene granice obuhvata. Time bi se, osim vizualne komponente novog travnjaka, spriječile i smetnje u razvoju predloženih biljnih vrsta (npr. utjecaj korova).

Plan sadnje

Grafički prikaz 1. Plan sadnje biljnog materijala s legendom

1	Stephanandra incisa	8	Mischantus sinensis 'Morning light'
2	Pennisetum alupecuriodes	9	Briza media
3	Festuca scoparia	10	Senecio monroi
4	Festuca glauca	11	Salvia officinalis
5	Lavandula angustifolia	12	Stachys lantana
6	Festuca scoparia	13	Stachys lantana 'Silver carpet'
7	Carex morowii	14	Santolina chamaecyparissus

Održavanje i njega biljnog materijala

Prihrajavanje / Hranjiva, bilo organska ili anorganska, najbolje je primijeniti u rano proljeće. Gnojivo aplicirati u skladu s tipom gnojiva. U ovom slučaju preporučuje se uporaba tekućih gnojiva koja su bržeg djelovanja te potiču rast i razvoj biljke.

Zalijevanje / Ovisi o starosti biljke. Mlade primjerke potrebno je redovito zalijevati dok je odrasle dovoljno zalijevati samo za sušnih razdoblja. Najbolje vrijeme za zalijevanje je navečer jer je tada evapotranspiracija najmanja.

Malčiranje / Deblji sloj malča pomaže u očuvanju vlage tla. Isto tako, ublažava ekstremne temperature u korijenovoj zoni i inhibira rast korova. Malčirana površina oko svježe posađenog grma mora biti oko 45 cm veća od promjera korijena u sloju os 3 – 5 cm. Kod odraslih grmova malčirana površina treba biti za 15 – 30 cm veća od promjera njihova nadzemna dijela.

Zaključak

Reprezentativnost zelene površine uvjetovana je lokacijom na kojoj se nalazi. Obzirom da se lokacija nalazi vrlo blizu samog centra Popovače, bilo je potrebno odabrati biljni materijal koji bi svojim karakteristikama dovoljno naglasio važnost te površine. Istovremeno, vodilo se računa da održavanje i njega iste budu svedeni na najmanju moguću mjeru kako bi se uz što manje „prepreka“ ostvarila cjelovitost i reprezentativnost rješenja.

Literatura

- Brookes, J. 2004.: Dizajn vrta. Znanje d.d.
 Crnetić, T. 1996.: Moć boja u oblikovanju vrtnih prostora. Zrinjevac d.o.o. Zagreb, Zagreb
 Hessayon, D.G. 1997.: Sve o vrtu. Mozaik knjiga, Ljubljana
 Mišić, Lj., Lakušić, R. 1990.: Livadske biljke. SP „Svjetlost“, Beograd
 Noordhuis, K.T. 2000.: Vrt; veliki priručnik za cijelu godinu. Veble commerce p.o. Zagreb, Zagreb
 The Royal Horticultural Society 2005.: Velika ilustrirana enciklopedija Vrt, Mozaik knjiga, Zagreb
 Williams, P. 2000.: Garden colour palette. Conran Octopus, London

Professional paper**Selection of plant material for designing green areas in Popovača****Summary**

A proper selection of plant material is very important in designing public green areas. Except for aesthetic functions, a special attention should also be paid to the way these areas will be maintained. It is a big problem in smaller towns where there are no bigger utility services. Therefore, these areas are rarely maintained, or at least not to a necessary extent. Except for its functionality and aesthetic criteria, we make the maintenance of public green areas easier by using not too demanding plant material in terms of cultivation.

Key words: plant material, public green areas, functionality

Flora

Sretan Božić i uspješnu 2010. godinu

**Vrtni centar
 Rasadnik ukrasnog bilja
 31 500 NAŠICE
 Markovac, Cvjetna 43
 tel/fax: 031/699 041
 GSM: 098 88 99 16
 098 940 88 79
 www.flora.hr**

Usluge vrtnog centra:

- hortikulturno uređenje zelenih površina
- idejno i izvedbeno rješenje
- zasnivanje i saniranje travnjaka
- proizvodnja vrhunskog travnog busena
- izrada kamenjara i fontana
- sadnice ukrasnog bilja
- sadnice trajnica
- hidrosjetva